

SUÇ ÖRGÜTLERİNİN SOSYAL MEDYAYI BİR ÖZENDİRME ARACI OLARAK KULLANMASI: BASINA YANSIYAN HABERLER EŞLİĞİNDE BİR İNCELEME

Meryem KARA
Bağımsız Araştırmacı, Türkiye
meryemkara25@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-4193-5342>

Atıf	Kara, M. (2024). Suç Örgütlerinin Sosyal Medyayı Bir Özendirme Aracı Olarak Kullanması: Basına Yansıyan Haberler Eşliğinde Bir İnceleme, <i>Yeni Medya Elektronik Dergisi</i> , 8 (3), 510-536.
-------------	---

ÖZ

Bugün milyarlarca kişi tarafından kullanılan ve uzun saatler geçirilen sosyal medyanın kullanıcıları arasında suç örgütü mensupları da yer almaktadır. Söz konusu örgütlere geniş kitlelere ulaşabilme imkânı sağlayan sosyal medyanın suç örgütleri tarafından bir özendirme aracı olarak nasıl kullanılabilirdiğini ortaya koymak isteyen bu çalışmada literatür tarama yöntemine başvurulmakta ve ilgili literatür basına yansıyan haberler eşliğinde verilmektedir. Literatürdeki araştırmalar suç örgütü mensuplarının sosyal medya hesaplarını bilinçli ve aktif olarak kullandıklarını, oluşturdukları lüks, para ve güç temalı içerikler ile rakiplerine gözdağı verme, güç gösterisi, örgüte eleman devşirme, toplumun sempatisini kazanma, kamuoyunu yönlendirme gibi amaçlarını sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirmeye çalıştıklarını, hazırladıkları profesyonel içeriklerle suç dünyasını cazibeli bir şekilde sunmakta olduklarını göstermektedir. Sadece içerikler değil bu içeriklere yapılan yorumlar da özel olarak kurgulanmakta ve yorumlar üzerinden içerik sahibinin toplum tarafından desteklendiği veya takdir edildiği görüntüsü oluşturulmaktadır. Suç örgütü mensupları ayrıca suç dünyasını romantik bir şekilde sunan suç temalı hayal ürünü dizi film, şarkı ve video klipler ile mafya-magazin türü

haberlerden de yine sosyal medya aracılığıyla istifade etmeye, bu tür içerikleri bizzat üretip yayınlamaya çalışmaktadır. Sosyal medya aracılığıyla yürütülen tüm bu faaliyetler suçun gerçek ve çirkin yüzünü maskeleyerek, başta gençler olmak üzere birçok sosyal medya kullanıcılarını etkilemekte, suça ve suç örgütü mensuplarına desteği, sempatiyi veya katılımı artırabilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Toplum, Suç, Suç Örgütleri, Mafya.

CRIMINAL ORGANIZATIONS' USE OF SOCIAL MEDIA AS AN INCENTIVE TOOL: A STUDY ACCOMPANYING NEWS REPORTED IN THE PRESS

ABSTRACT

Among the users of social media, which is used by billions of people today and where long hours are spent, there are also members of criminal organisations. In this study, which aims to reveal how social media, which provides these organisations with the opportunity to reach large masses, can be used as an incentive tool by criminal organisations, the literature review method is used and the relevant literature is given in the light of the news reflected in the press. Research in the literature shows that members of criminal organisations use their social media accounts consciously and actively, try to achieve their goals such as intimidating their rivals, showing power, recruiting members to the organisation, gaining the sympathy of the society, and manipulating the public opinion through social media with the luxury, money and power-themed content they create, and present the criminal world in an attractive way with the professional content they prepare. Not only the content, but also the comments on this content are specially designed, and an image is created through the comments that the content owner is supported or appreciated by the society. The members of criminal organisations also try to benefit from crime-themed fictional TV series, songs and video clips that present the world of crime in a romantic way and mafia-magazine type news through social media, and to produce and publish such content themselves. All these activities carried out through social media mask the real and ugly face of crime, affect many social media

users, especially young people, and may increase support, sympathy or participation in crime and members of criminal organisations.

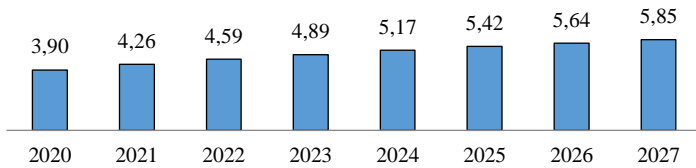
Keywords: *Social Media, Society, Crime, Criminal Organizations, Mafia*

GİRİŞ

Sosyal medya internete erişebilen hemen herkese açık, devasa büyüklükte veri ve bilginin yer aldığı sınırları belirsiz çevrimiçi bir alandır. Sosyal medyanın en önemli özelliği, burada yer alan içerikleri okuyan, izleyen veya dinleyen kişilerin aynı zamanda burada içerik üreten/paylaşan kişilerle etkileşime girebilmeleri, kendi düşünce, beğeni ve eleştirilerini kolayca ortaya koyabilmeleri ve etkileşimdeki kişilerle eş zamanlı olarak iletişim kurabilmeleridir. Bugün dünya genelinde 5 milyara yakın insan sosyal medya kullanıcısıdır ve bu rakamın daha da artması beklenmektedir (Statista, 2023a: 27) (Bkz.Grafik 1).

Grafik 1

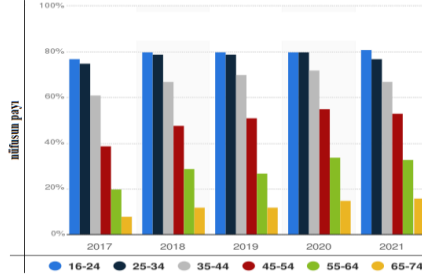
Dünya Çapında Sosyal Medya Kullanıcı Sayısı, 2020 – 2027 (milyar)

(Kaynak: Statista, 2023a).

Grafik 2

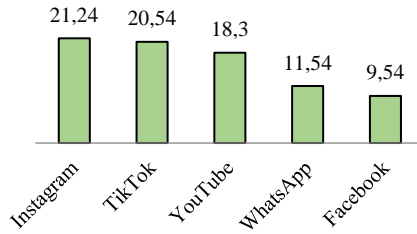
Türkiye’de İnterneti Sosyal Medya Amacıyla Kullananlar (yaşa göre)

(Kaynak: Statista Türkiye’de İnternet Kullanımı Raporu, 2023: 33).

Grafik 3

Türkiye’de Seçili Sosyal Medya Uygulamalarında Geçirilen Ortalama Aylık Süre (saat)

(Kaynak: Statista Türkiye’de Sosyal Medya Raporu, 2023: 46).

Başta genç kullanıcılar olmak üzere uzun vakit geçirilen ve yoğun olarak kullanılan bir mecra olan sosyal medya (Bkz. Grafik 2, Grafik 3); kültür, din, politika, sağlık, ticaret gibi birçok alanda insanları etkilemekte ve günlük yaşantının bir parçası haline gelmektedir. Özellikle gençlerin ahlaki tutumları, çevrelerine ve ailelerine karşı davranışları ile düşünce ve değerler sistemleri sosyal medyada geçirilen zamanın fazlalığına paralel olarak etkilenmektedir (Şener ve Yiğit, 2021).

Sosyal medyanın kullanıcıları arasında suç örgütleri ile bunların mensupları ve yandaşları da yer almaktadır. Bu kişiler sosyal medyayı kendi amaçları doğrultusunda farklı biçimlerde kullanmakta, sosyal medyanın gelişimine paralel olarak da yeni yol ve yöntemlere başvurmuşlardır (Kaplan, 2020). Suç örgütü mensuplarınca, geçmişte daha ziyade kaba şiddet görüntüleri ile rakiplere korku salmak gibi amaçlarla kullanılan sosyal medyanın, bu platformlar geliştikçe ve suç örgütü mensupları dijital açıdan daha bilinçli hale geldikçe yeni bir boyut kazandığı anlaşılmaktadır (Lopez, 2020). Bu kişiler sosyal medyayı, geniş kitleler ile etkileşime girerek itibar kazandıkları, marka imajı oluşturdukları ve muhtemel müşterilerine kendilerini tanıttıkları elverişli bir reklam aracı olarak kullanmaktadır (Whittaker, vd., 2020). Nitekim bu çalışma ile suç örgütü mensuplarının bu girişimlerine dikkat çekmek ve bu kişilerin sosyal medyayı kullanım şekillerini açıklamaya çalışarak farkındalık oluşturmak ve literatüre katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

Literatürde örgütlü suç olarak daha ziyade terör örgütlerinin sosyal medya faaliyetlerine dair çalışmalara rastlanmaktadır. Terör örgütlerinin sosyal medya kullanımını içeren çalışmalar, sosyal medyanın terör örgütü mensuplarınca özellikle propaganda amacıyla kullanıldığını ayrıca psikolojik savaş, eylemlerini duyurma, planlama, koordinasyon, eleman temini, finansal kaynak, istihbarat toplama, kişileri etkisi altına alma gibi faaliyetlerde de sosyal medyadan faydalandıklarını belirtmektedir (Taşdemir, 2017; Kartal, 2018; Erdin, 2017). Maliyetinin düşük oluşu, bir yere gitme veya çok fazla motivasyona ihtiyaç duymadan eylemlerin gerçekleştirilebiliyor oluşu sosyal medyayı terör örgütleri için elverişli mecralar haline getirmekte, propagandalarını küresel çapta gerçekleştirmelerine imkân tanımaktadır (Kürkçü ve Erendor, 2022; Cülük, 2021). Online oyunların içinde bulunan mesajlaşma eklentileri veya oyun forumları gibi alternatif sosyal medya araçları da terör örgütü üyelerinin iletişimde kullanılabilir (Kaplan, 2020). Ayrıca Önder'in (2022) terör örgütlerinin hashtag aktivizmi üzerinden karşılaştırmalı sosyal ağ analizini yaptığı çalışması, ideolojik yaklaşım ve ulaşılmak istenen hedef açısından taban tabana zıt görünen terör örgütlerinin, yapılarında ve taktiklerinde farklılıklar olmasına rağmen benzer bir strateji kullanabildiklerini, dahası ortak paydada buluşarak işbirliğinde bulduklarını göstermektedir. Diğer taraftan (ülkemiz özelinde) mafya tipi organize suç örgütlerinin sosyal medyadaki faaliyetlerinin derinlemesine incelendiği bir çalışmaya rastlanmamaktadır. Lokmanoglu vd. (2023)

organize suç örgütlerinin medyayı kullanma yeterliliklerine değindikleri çalışmalarında sosyal medya aracılığıyla yeni nesil mafyalaşmaya dikkat çekmekle beraber bu faaliyetlerin neler olabileceğini belirtmemektedir. Dolayısıyla bu çalışma ülkemizdeki mafya tipi organize suç örgütü mensuplarının sosyal medyadaki görünümüne ve özendirme faaliyetlerine dikkat çekmesi ve bunu basın haberleri eşliğinde ortaya koymaya çalışması açısından önemli görülmektedir.

Çalışmada literatür tarama yöntemine başvurulmakta ve ilgili literatür basına yansıyan haberlerle desteklenmektedir. Basına yansıyan haberlere çalışmada yer verilmesinin sebebi, suç örgütü mensuplarının sosyal medyada yürüttükleri faaliyetler ile bunların gerçek hayata yansımalarının ve sonuçlarının daha nesnel bir şekilde sunulmak istenmesidir.

Çalışmada yer verilen haberler, 2000 - 2023 yılları arasında hem basılı yayıncılık yapan gazetelerin web sitelerinde hem de sadece çevrimiçi yayıncılık faaliyeti olan haber sitelerinde yer alan, suç örgütü mensupları ile bunların sosyal medya bağlantısını içeren haberlerin ilgili olanlarından oluşmaktadır. Bu haberler tırnak içerisinde, olduğu gibi aktarılmaktadır.

Çalışma temel olarak şu sorulara cevap aramaktadır:

1. Suç örgütü mensupları sosyal medyada nasıl bir görüntü sunmaktadır?
2. Suç örgütleri sosyal medyadan bir özendirme aracı olarak nasıl faydalanmakta, bu amaçla sosyal medyada ne tür faaliyetlerde bulunmaktadır?

Bu sorulara iki ana başlık altında cevap aranmaktadır. Öncelikle “Suç Örgütü Liderlerinin Medyadaki Görünümü” başlığı altında suç örgütü liderlerinin sosyal medyaya yansıyan görüntülerine (geçmişte geleneksel basına yansıyan görüntülere de yer verilerek) dikkat çekilmeye çalışılmakta, bu kişilerin kamu nezdinde kendilerini bir tür halk kahramanı veya iş adamı gibi saygın ve güvenilir gösterme çabalarına değinilmektedir. “Suç Örgütlerinin Sosyal Medya Üzerindeki Özendirici Faaliyetleri” başlığı altında ise suç örgütlerinin sosyal medyayı kendi çıkarlarına uygun bir özendirme aracı olarak nasıl kullandıkları bu konuda çıkan gazete haberleri dikkate alınarak oluşturulan; içeriklerin manipülasyonu, suç ve suçlu temalı şarkılar ile video klipler, dizi filmler ve kurgulanmış video içerikler, mafya-magazin haberleri alt başlıkları altında ayrıntılı olarak ele alınmaktadır.

SUÇ ÖRGÜTLERİ VE LİDERLERİNİN MEDYADAKİ GÖRÜNÜMÜ

“Tehdit ve şiddet uygulayan, bünyesinde açık veya gizli işbölümü bulunan, hiyerarşik yapıya sahip, suç işlemeyi süreklilik haline getirmiş, suç işlemeye elverişli malzemeye sahip, haksız çıkar sağlamayı amaçlayan ez az 3 kişiden oluşan yapılar” suç örgütü olarak (EGM), “bir suç örgütünü kuran, yöneten, örgüte katılan veya örgüt adına diğerleriyle birlikte veya tek başına suç işleyen kişiler” ise örgüt mensubu (TCK, madde 6/j) olarak tanımlanmaktadır. Örgüt mensubu olarak nitelenen bu kişiler hem toplum hem de kendileri tarafından, mafya babası, çete lideri, kabadayı, reis, baba, abi, eşkıya, haydut, külhanbeyi, kopuk, gangster şeklinde de ifade edilebilmektedirler. Bunların arasından mafya terimi film ve dizilerin de etkisiyle öne çıkmaktadır (Bovenkerk ve Yeşilgöz, 2000: 29). Kökeni İtalyanca bir sözcük olan mafya; “yasa dışı işlerle uğraşan, zor kullanarak birtakım gizli çıkarlar sağlayan örgüt ve bu örgüte mensup olan kimse (TDK)” anlamı taşımaktadır. Bununla birlikte suç örgütü mensupları içinde buldukları toplumun özelliklerini barındırmakta ve o toplumun sosyo-kültürel, siyasal ve ekonomik yapısına ilişkin izler taşımaktadır (Fırat, 2015). Örneğin Güney İtalya’da bir mafya davasının sanığı kendisine mafya üyesi olup olmadığı sorulduğunda kendini gizli bir örgütün (mafya) üyesi olarak değil belli bir biçimde davranan bir kişi ‘mafioso’ olarak gördüğünü söylemektedir. Mafioso’dan kasıt; saygı duyulan, kendisine veya çevresindekilere yönelik her türlü hakaretin öcünü alabilecek, düşmanlarına hakaret edebilecek derecede güçlü ve onurlu insandır. Mafioso, bir haydut veya eşkıya değil “tahrike gelemeyen yürekli bir adamdır; bu anlamda her erkek bir mafioso olmak ister, aslında buna zorunludur da” (Arlacchi,1991: 21 – 25).

Organize suç örgütlerine liderlik eden kişiler amaçlarına ulaşabilmek adına “şantaj, korku, şiddet ve tehdit unsurlarını araç olarak kullanan” yeterli maddi güce kavuştuktan sonra “iş adamı” hüviyetinde “gelir seviyesi yüksek, saygın, kültürlü, dünyayı tanıyan, okumuş, diksiyonu düzgün, güzel giyimli, medyatik, sanat çevrelerince benimsenmiş” ve toplumun değerlerine riayet eden, yardımsever kişiler izlenimi vermektedirler (Aygen ve Aygen, 2021: 2741). Nitekim ülkemizdeki suç örgütü liderliği veya üyeliği isnat edilen kişiler de mafya nitelendirmesinden uzak durmakta, kendilerine “baba” veya “kabadayı” gibi yakıştırmaları uygun görmekte ve bu sıfatların içini doldurarak kendilerini itibarlı bir konuma oturtmaktadırlar. Kamuoyunda suç örgütü lideri olarak tanınan bir isim

kendisiyle yapılan bir röportajda - Kamuoyunda mafya babası olarak tanınıyorsunuz, mafya babası kime derler? şeklindeki soruyu:

“...Mafya bir teşkilat olayıdır... Ama kabadayılar halkın bağrından kopmuştur. Bu kelime yıllardır rahatsız ettiği halde yine de halka hizmet ve emek verdiğimiz için mutluyum. Hangi kabadayı nerede devletin kasasına elini uzatmış veyahut kötü bir faaliyet göstererek bir kimsenin para karşılığında canını yakmış veya bir yerde kiralık katil olmuş?...” (Yurdakul, 2012: 24).

diyerek yanıtlamaktadır. Benzer şekilde suç örgütü lideri olarak tanınan bir başka isim ise bir röportajında:

“En çok kızdığım şeylerden biri, bana ‘Mafya’ denilmesi. Mafya silah kaçakçılığı, uyuşturucu ve kara para ile uğraşır. Allah’ıma binlerce şükür, benim bu konularla yakından uzaktan ilgim yok. Zaten suçlandığım konular bellidir. Onun için diyorum ki, ben mafya değilim, kabadayıyım... Silah alarak savunmasız insanları korkutan, uyuşturucu, silah kaçakçılığı yapan, büyüğüne saygı, küçüğüne sevgi göstermeyen kişiler mafyadır. Ben yaşı benden bir ay bile büyük olan kişiye ağabey diye hitap ederim. Halen annem bağırduğunda cevap vermez, susar, siniri geçince sarılır elini öperim. Bu saygı, gelenek göreneklerimizde vardır. Kabadayı gücü ne olursa olsun düşmanı bile misafir gelse, o an husumeti bir kenara bırakır, ayağa kalkar en iyi şekilde ağırladıktan sonra gönderir. Kabadayı savunmasız insanlara korku salmaz, tam tersine yardım elini uzatır, ama ülkeyi soyanların haksız kara para kazananların korkulu rüyasıdır” (Hürriyet,13 Ekim 2004).

şeklinde konuşmakta ve toplumun değer yargıları ile uyumlu bir halk kahramanı imajı çizmektedir. Yakın geçmişte yaşamış ve toplumun hafızasından henüz silinmemiş geçmiş zaman kabadayılarının mahiyeti düşünüldüğünde bu yakıştırma daha anlamlı hale gelmektedir. Nitekim geçmişte (on sekizinci yüzyılın sonları ve on dokuzuncu yüzyılın başlarında) asayişli sağlamada görevli bir tür halk savaçısı olarak ortaya çıkan ‘Kabadayı’lar, halleri, hareketleri, ağırbaşlı tavırları, kendilerine has kılık kıyafetleri olan, geleneği göreneği bilen edepli kişiler olarak tanınmaktadır. Gücü kuvveti yerinde olan bu geçmiş zaman kabadayıları kavgaları önlemekte, arabuluculuk yapmakta, konu komşu dedikodularına girmemekte ve kalabalık şehirlerde asayişe yardımcı olmaktadır (Duralı,2023: 49-50).

Organize suçların itici gücünün, zengin kişiler gibi saygı ve itibar görmek ve sosyal alanda görülür ve hissedilir bir yükseliş sağlama arzusu olduğu bilinmektedir (Bovenkerk ve Yeşilgöz, 2000: 31). Sosyal alanda görünürlüğü sağlamanın en iyi yolu da çağımızda sosyal medya olarak karşımıza çıkmaktadır. Geçmişte, medyanın ilgisini çeken davetler, gazete ilan ve röportajları, yoksullara yardım, camii ve okul inşaatlarına maddi destek, medyatik düğünlerde nikâh şahitliği gibi basın haberleri şeklinde profesyonelce kurgulanan, suç örgütünü ve liderini meşrulaştırmaya yönelik (Taşçıoğlu, 2011) geleneksel medya faaliyetleri artık sosyal medya üzerinden yürütülmektedir. Toplumsal yapı ve zihniyet dünyasının değişimine paralel olarak değişen ve çağa ayak uyduran organize suçlular (Fırat, 2015) sosyal medyayı güç gösterisi yapmak, taraftar toplamak, kamuoyu oluşturmak gibi amaçlarla veya bir rekabet aracı olarak kullanmaktadır (Patton, vd., 2013). Suç örgütü mensupları veya taraftarlarınca oluşturulan, açıkça veya dolaylı olarak gücün ve silahların sergilendiği, tehdit, şantaj vb. mesajların verildiği veya kamuoyuna yönelik olan kışkırtıcı içerikler sosyal medya üzerinden ortaya konulmaktadır (Lane, vd., 2018). Patton vd. (2013) bu konudaki çalışmalarında “Bugün suç örgütü mensupları hem silah hem de Twitter¹ hesabı taşımaktadır” şeklinde bir tespitte bulunmaktadır. Bu tespitte istinaden basına yansıyan bir haberde geçen şu ifadeler dikkat çekmektedir:

“...Geçmişte mafya babalarının en büyük sorunlarından biri, düşüncelerini kamuoyuna rahatça duyuramamaktı. Duruşmalarda dile getirdikleri ‘atarlı cümleler’ basının izin verdiği ölçüde gazetelere yansıyor... Şimdiyse sosyal medya, onlara kendilerini diledikleri gibi ifade edebilecekleri denetimsiz bir ortam sunuyor. Şimdi ‘kabadayı’ namını sosyal medya üzerinden yürütüyor, buradan ‘racon’ kesiyorlar. Yüz binlerce kişi tarafından takip ediliyor, ‘like’lanıyor, “Büyüksün Reis” tezahüratıyla karşılanıyorlar... K.Y., namı diğer B.K. 30 yaşında. İstanbul S.’de adamlarıyla birlikte silah zoruyla esnaftan haraç topladığı iddia ediliyor. Sosyal medyada filizlenen ‘zamane mafyası’, kendini belinde silah, tespih, atkı ve S.P’ye benzeyen fotoğraflarla tanıtıyor. Videolar yayımlıyor. ‘B. K. Kimdir’ başlığıyla tanıtım filmi bile var. Sadece Twitter’daki tek hesapta takipçi sayısı 159 bin 797. ‘Senin kaybolan karakterini Müge Anlı bile bulamaz pileyboy çocuk’, ‘Kafasına acımadan sıkılacak adamlar adam

---

¹ Twitter ismiyle tanınırlık kazanmış olan sosyal medya platformu 2023 yılında isim değişikliğine giderek X adını almıştır.

olmuş bilader’, ‘Hayatımız olmuş ekşin be bilader’, ‘Senle fayili meçhul cinayetler işleyelim prenses’, ‘Beni tehdit etmek körebe oynamaya benzer, oyun bittiğinde ebe..... Görürsün’ gibi tweet’ler atıyor, ne demek istediğini anlamak pek de mümkün olmuyor. Facebook’ta ise özlü sözlerini tespihli fotoğrafının altına iliştiriyor: “Tek bir yalan daha söyleme. Neden biliyor musun? Çünkü sıkırım” (Hürriyet, 25 Kasım 2014).

SUÇ ÖRGÜTLERİNİN SOSYAL MEDYA ÜZERİNDEKİ ÖZENDİRİCİ FAALİYETLERİ VE OLUŞTURDUKLARI İÇERİKLER

Suç örgütleri kişileri özellikle de hevesli gençleri örgüte katmak veya tetikçisi yapmak için sosyal medya üzerinden cazibeli içerikler üretmekte hatta suç dünyasını romantik bir şekilde sokarak sunmaktadır (Lopez, 2020). Örgüt mensuplarının paylaştığı, sıradan hayatlardan farklı, pahalı arabaların, sınırsız paranın, lüksün, gece hayatının, güzel kadınların, silahların ve gücün sergilendiği içerikler izlenme oranlarını ve takipçi kitlesini artırmaktadır. Diğer taraftan özellikle gençlerin sosyal medyada çok fazla zaman harcamaları ile sosyal ağların geniş kitlelerle hitap etmesi çevrimiçi kimlikleri gençler açısından çok önemli hale getirmektedir. Gençler cesaret, statü, para, silah ve bunların sağladığı imkânlarla sahip güçlü bir grubun üyesi olduğu bir çevrimiçi kimlik oluşturmaya çalışmakta ve gerçek hayattaki karşılığını (ceza, hapis, sosyal dışlanma vb.) göz ardı ederek bu tür çevrimiçi kimliklere sahip kişilere özenmektedir (Irwin-Rogers ve Pinkney, 2017). Bir örgüt üyesinin bu konuda basında çıkan sözleri şu şekildedir:

“...Sosyal medyada beğenilme arzusu küçük mafya gruplarının oluşumunu hızlandırdı. Pahalı arabalar, güzel kadınlar, uyuşturucu gibi zaafı olanlar mafya için insan kaynağıdır. Bir mafya grubu kendisine adam kazandırmak için o zaafı kullanır. Sempatı zaman içerisinde gönül bağına çevrilir. Gün olur, sizin için yapmayacağı şey yoktur. Yargılama bitene kadar da o kişiye bakılır, düzenli para gönderilir. Ama işte ceza kesinleştikten sonra, burada beş kuruşu olmadan hayatları çürür. Kullanıldıklarıyla kalırlar...” (Cumhuriyet, 1 Eylül 2023).

Suç örgütlerince sosyal medyada üretilen içeriklere kanarak örgüte üye olan gençlere dair de basında şu haberler yer almaktadır:

“İstanbul merkezli 8 ilde geçtiğimiz hafta düzenlenen operasyonlarla 139 mensubu yakalanan B. B. suç örgütünün, sosyal medyadan ağına düşürdüğü 40’a yakın genci tetikçi yaptığı ortaya çıktı... Birçok cinayet ve yaralama olayının azmettirici ve planlayıcısı olarak aranırken yurt dışına kaçıp Gürcistan’da olduğu belirlenen B. G. isimli iki numaranın organizasyonunda sosyal medyada açılan hesaplarda müzik eşliğinde yayınlanan silahlı saldırı görüntüleriyle çoğunluğu Anadolu kasabalarından birçok gencin tetikçi yapıldığı belirlendi...” (Yenisafak, 18 Nisan 2023).

“... Yeni eleman toplamak için sosyal medyayı aktif kullanan ve B. B’ ye hizmet eden ‘D...’ olarak bilinen grup üyelerinin sosyal medyada paylaştıkları bazı görüntüler ortaya çıktı. Görüntülerde akşam saatlerinde lüks araçlarla İstanbul sokaklarında konvoy halinde gezen şüphelilerin ellerindeki uzun namlulu silahlarla, açılır tavandan çıkararak poz verdikleri görülüyor. Sosyal medyada canlı yayın açarak ters düştükleri kişilerle bu görüntüleri paylaşan şüphelilerin gözdağı verdiği kaydedildi...” (Sabah, 16 Nisan 2023).

Lüks, para ve güç temalı gönderilerin yanı sıra bu gönderilere yapılan yorumlar, suç ve suçlu temalı şarkılar ile video içerikler ve haberler de suç örgütlerince bir özendirme aracı olarak kullanılabilir. Çalışmada bu konular alt başlıklar halinde detaylı olarak verilmektedir.

İÇERİKLERİN MANİPÜLASYONU

Sosyal medya manipülatif bir alandır. Sosyal medya hesaplarının sahipleri veya çeşitli gruplar (sosyal mühendisler, devlet, troller gibi), yorumlar dâhil, içerikler üzerinden yönlendirme ve yanıltma faaliyetinde bulunabilmekte (Bradshaw ve Howard, 2018), manipülatif içerikler psikolojik bir silah olarak gerek iç gerekse dış kamuoyunda insanların algılarını belirli çıkarlar doğrultusunda yönlendirmek amacıyla kullanılabilir (Aydın, 2020). Dünyanın herhangi bir yerinden kontrolsüzce paylaşılan politik, askeri, ekonomik veya sosyal birçok içerik, istenilen ideolojilerin kitlelere empoze edilmesine imkân tanımaktadır (Yıldırım, 2021). Nitekim Kınay ve Atalay (2021)’ın Covid 19 sürecinde sosyal medyada trol hesapların etkilerini araştırdıkları çalışmaları, sosyal medyada yer alan içeriklerin kaynağı belli olmamasına veya bilimsel dayanağı bulunmamasına rağmen kişileri yanılttığını, algılarını yönettiğini ve kişilerin araştırma yapmaksızın bu içeriklere inandığını göstermektedir.

Suç örgütü mensupları da sosyal medyanın manipülatif yapısından bilinçli bir biçimde istifade etmektedirler. Toplumun dini, milli, sosyal veya kültürel değerleriyle bütünleşik görünümdeki içerikler, hayırseverlik, vatanperverlik, inanç, geleneklere ve kültürel değerlere duyarlılık gibi motiflerle kurgulanmakta, manipülasyon çabalarında ayrıca sahte (bot) hesaplardan da faydalanılmaktadır. Bu konuda şu haberler basına yansımaktadır:

“...Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 2018 Aralık ayında başlatılan soruşturma kapsamında, organize suç örgütü elebaşı S. P.’nin de arasında bulunduğu 63 kişi hakkında yakalama kararı çıkarıldı... F. A. isimli kişinin S. P.’nin sosyal medyasını yöneten kişi olduğu tespit edildi. F. A.’nın S. P.’yi sosyal medyada iş insanı ve Robin Hood olarak göstermeye çalıştığı belirlendi. F. A.’nın ayrıca sosyal medyada robot hesaplar kullanıp, örgüte sempati duyan kişilere yönelik çalışarak, eleman temin ettiği tespit edildi. F.A.’nın evinde yapılan aramada ise çok sayıda dijital malzeme ele geçirildi.” (Milliyet,12 Nisan 2021).

“Dolardaki yükselişe ve AKP’li vekilin "soğan-ekmek" açıklamasına S. P. de dahil oldu...Sosyal medya hesabından Aşık Mahzuni Şerif’in “Yiğit Muhtaç Olmuş Kuru Soğana” türküsünü paylaşan P.,” 1- 2 Mayıs’tan bugüne kadar enerjimin düştüğünü hissettiğimde, cesaretim kırılma noktasına geldiğinde çaresizlikten intihar eden vatandaşlarımızın resimlerine bakıp bu şarkıyı dinleyerek ayağa kalktım. Söz namus dedim” ifadelerini kullandı.” (Yeniçağ, 23 Kasım 2021).

SUÇ VE SUÇLU TEMALI ŞARKILAR İLE VİDEO KLİPLER

Sosyal medyada yoğun ilgi çeken içeriklerden biri de şarkılar ve bunların video klipleridir. Bunlardan özellikle gangster rap ekolü denilen, sokak çeteleri, silahlar, uyuşturucu ve suç temasının ön plana çıkartıldığı akıma dair şarkı ve klipler, gençler arasında revaçtadır. Fakir mahallelerde yaşayan alt sınıfların hayatını anlatmaya soyunan gangster rap ekolü şarkılarında geçen mekân; şiddet, alkol ve bağımlılığın yaşamın sıradan bir parçası olduğu bir mahalle olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu mahallede toplumsal ve sınıfsal eşitsizliğin bir sonucu olarak illegale kaymak sıradan bir durum gibi sunulmaktadır (Karanfil, 2022) (Bkz. Tablo 1.). Ağır hakaret ve küfür de içeren bu ekolün şarkı sözleri bir taraftan cesaret ve korkusuzluk diğer taraftan isyan, kavg, protesto, umutsuzluk etrafında şekillenmekte,

özellikle gençler bu kültürün argosu, giyinişi vd. tüm davranış kalıplarını kendilerine örnek almaktadır (Arslan ve Kırılıoğlu, 2019: 835 – 836).

Tablo 1

Gangster Rap Türü Şarkılar ve Görüntülenme Sayıları – milyon(m)

 <p>Hokkabazlar - Heijan & Muti Görüntülenme Sayısı: 100 m (Youtube,2023)</p>	 <p>Katliam 3 – Massaka Görüntülenme Sayısı: 54 m (Youtube,2023)</p>	 <p>Aynen - Heijan & Muti Görüntülenme Sayısı: 30 m (Youtube,2023)</p>
 <p>GNG - Semt Çocukları Görüntülenme Sayısı: 8,8 m (Youtube,2023)</p>	 <p>Hadi gel - Massaka Görüntülenme Sayısı: 8,1 m (Youtube,2023)</p>	 <p>Gv X Keskin - Cilet Görüntülenme Sayısı: 4,4 m (Youtube,2023)</p>

İçerdiği sakıncalar ve küfür gibi nedenlerden ötürü geleneksel medyada kendine fazla yer bulamayan gangster rap ekolü şarkı ve video klipler sosyal medya aracılığıyla yayınlanmakta ve yayılmaktadır. Tabloda yer alan veriler 10.07.2023 tarihinde içeriği oluşturanların resmi YouTube kanallarındaki video kliplerden faydalanılarak elde edilmiştir.

Suç örgütü mensupları gençlerin bu tür şarkı ve kliplere olan ilgisine kayıtsız kalmamakta ve bu tür içerikler üretip sosyal medya üzerinden yayımlayabilmektedir. Bu konuda basına yansıyan bir haber şöyledir:

“...T. ilçesinde ‘Ayr. Mn. Klb.’ çetesine operasyon düzenlendi, 14 kişi gözaltına alındı. Şüphelilerin suçta teşvik edici sözlerin bulunduğu bir klip çektikleri ve sosyal medyada paylaştıkları belirlendi... Şüphelilerin lüks otomobiller, pitbull köpekler ve beyzbol sopaları ve silahlı oldukları görüntülerin yer aldığı kısa klipler çektikleri ve bunları sosyal medyada paylaştıkları ortaya çıktı... Şüphelilerin ‘Suç örgütü kurmak’, ‘Uyuşturucu imal etmek ve ticaretini yapmak’, ‘Göçmen kaçakçılığı’, ‘Tehdit’, ‘Nitelikli

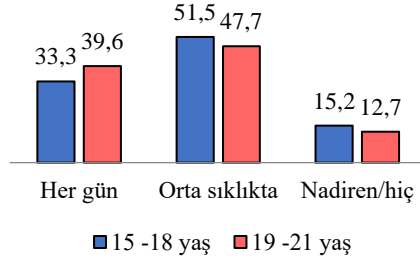
yağma’, ‘Mala zarar verme’ gibi suçlardan gözaltına alındıkları bildirildi...”
(Hürriyet, 21 Mayıs 2021).

DİZİ FİLMLER VE KURGULANMIŞ VIDEO İÇERİKLER

Diziler üzerinde yapılan araştırmalar izleyicilerin, dizilerde yansıtılan kurmaca ve abartılı olayları gerçekmiş ve yaşıyormuş gibi seyrettiklerini, dizide gösterilen hayatlara özindiklerini, kurgu ve gerçek hayat arasındaki ayrımı yapamayacak hale geldiklerini ve özellikle gençlerin izledikleri dizilerdeki karakterleri rol model aldıklarını ortaya koymaktadır (Zavalsız ve Soydaş Dağcı, 2019:198; Erjem ve Çağlayandereli, 2006).

Grafik 4

Türkiye’de gençlerin internet üzerinden film/dizi izleme sıklığı 2021 (%)

(Kaynak: RTÜK, 2022: 159).

Tablo 2

YouTube’da Tamamı Yayınlanan Bazı Suç Temalı Televizyon Dizilerinin İzlenme Rakamları (1.Bölümler)

Dizi Adı	Görüntülenme Sayısı
(Youtube,2023) Kurtlar Vadisi	32 milyon
(Youtube,2023) Eşkıya D.H.O.	21 milyon
(Youtube,2023) Ezel	21 milyon
(Youtube,2023) Deli Yürek	7,8 milyon
Youtube,2023) Poyraz Karayel	4,2 milyon
(Youtube,2023) Karadayı	2,9 milyon

(Tabloda yer alan veriler 04.07.2023 tarihinde dizilerin resmi YouTube kanallarından alınmıştır).

Suç dünyasını romantik bir şekilde sunan suç temalı diziler toplumun ilgisini çekmekte ve geniş kitleler tarafından izlenmektedir (Bkz. Grafik 4, Tablo 2). Nitekim suç örgütü mensuplarının da (sosyal medya platformları üzerinden yayınlayabilecekleri) dizi çekmeye çalıştıkları veya mevcut dizilerle ilgilendikleri ve bunlara müdahale ettikleri görülmektedir. Bu konuda basına yansıyan haberler şunlardır:

“Ankara polisi tarafından uyuşturucu ticareti yapan sokak satıcıları ve torbacıların büyük bölümünü yöneten organize suç örgütüne şafak vakti operasyon başlatıldı... Polisin yaptığı soruşturmada örgütün faaliyetlerine ilişkin sıra dışı bilgilere de ulaşıldı. Örgüt üyelerinin suç faaliyetlerini ve mafya türü yapılanmaları özendirilen “Mahalle” adı altında bir internet dizisinin çekimlerine başladığı ve fragmanını da sosyal medyada yayınladıkları öğrenildi...” (Takvim, 6 Mart 2019).

“Organize suç örgütü lideri S. P. YouTube’da paylaştığı videoda, Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz dizisinde kendisine gönderme yapıldığını iddia etmiş ve dizideki P. karakterinin repliklerinin değiştirilmesini istemişti... Kendisine gönderme yapıldığını iddia eden P., “Tam ben videoyu yayınladıktan sonra diziyeye bir karakter girdi. Adı P. Şoförlük yapıyor. Bir şey söylüyor, oradan diyorlar ki ‘Boş ver sen P.’yi. O hep böyle, boş konuşur’. O. K. benim çocukluk arkadaşım. Onu aradım, anlattım. Yapımcıyla konuştum. Bana döndü ‘Öyle şey mi olur, tesadüf olmuş.’ dedi. Ben mal mıyım? Çocuk muyum? Dizide karakter için ‘P. de boş konuşmazmış’ dedirttilmesini istedim. Onu yapamayacaklarını, diziden

çıkabileceklerini söylediler” ifadelerini kullanmıştı.” (Cumhuriyet, 19 Mayıs 2021).

Suç örgütü mensuplarınca özel olarak kurgulanıp yayınlanan video içerikler de kamuoyunun dikkatini çekmekte ve sıradan insanlar için bir ilgi odağına dönüşmektedir. Örneğin, suç örgütü lideri olarak tanınan bir ismin kendi YouTube hesabından yayınladığı, milyonlarca kişi tarafından görüntülenen ve profesyonel olarak kurgulandığı anlaşılan videonun ardından basına yansıyan bir haber şöyledir:

“...Türkiye’de bir süredir pazar günleri, organize suç örgütü lideri olmak suçlamasıyla aranan ülkedeki sistemle ilgili gizemli ilişkiler ağını anlattığı, kendisinin de karıştığı pek çok yasa dışı olayın iç yüzünü ifşa ettiği gün. G. ve A. A. çifti de bütün hafta pazar gününün gelmesini beklediklerini söylüyor. P’nin dokuzuncu videosunu İstanbul’da ailesiyle birlikte izleyen 38 yaşındaki G.A, -Heyecanla ve her hafta bekliyorum diyor. G.’nin eşi 41 yaşındaki A. A. da -Tıpkı ‘Baba’ ve ‘Yaralı Yüz’ filmlerinde herkesin hafızasına kazınan karakterler gibi şimdi de herkesin aklında S. P. var.” ifadelerini kullanıyor... Beklenmedik şekilde bir sosyal medya fenomenine dönüştüren S. P.’nin videoları on milyonlarca insan tarafından izleniyor... Videolarda bir yelek veya bir madalyon takan ve üst düğmeli açık bir gömlek giyen P., özenle düzenlenmiş notları, tespihleri ve kitaplarıyla bir masanın arkasından rakipleriyle alay ediyor ve onların sonunu getireceğine yeminler ediyor. En meşhur hale gelen sözü de -Bir tripod ve bir kameraya yenileceksiniz...” (Euronews, 6 Temmuz 2021).

Bu konudaki bir başka örnek profesyonel olarak kurgulanmış “Kabadayı (Yeraltı Âleminin Gerçekleri)” (Youtube, 2023) başlığıyla sosyal medyada yayınlanan video içeriktir. İzlenme sayısı milyonları aşan bu video içerikte “Kabadayı” olarak tanıtılan kişiyle bir röportaj gerçekleştirilmekte, röportajda suç dünyasına dair bilgiler verilmektedir. Röportajda kabadayılığın eski mahiyetine, bir tür halk kahramanı imajına gönderme yapan konuşmacının bir süre sonra aşağıdaki habere konu olması da dikkat çekicidir:

“...suç işlemek amacıyla örgüt kurmak, örgüte üye olmak, silahla yaralama, çek, senet tahsilatı ve tehdit gibi suçlar işledikleri ileri sürülen gruba yönelik başlatılan takip sonucu, önceki gün Kocaeli ve İstanbul’da eş zamanlı operasyonlar düzenlendi. Operasyonda bölgede “D. Kardeşler” ve “P. Çetesi” olarak bilinen gruptan 16 kişi gözaltına alındı...”(Sabah, 10 Aralık 2021a). “...birden fazla suça karıştıkları iddia edilen grubun lideri olduğu

ileri sürülen G. ile ilgili ise 2 farklı YouTube kanalında görüntüler ortaya çıktı. Özellikle bir YouTube kanalına yarım saatlik röportaj veren ve hayatından, cezaevleri ile kabadayılık hakkında bilgiler veren M. G. 'nin en çok dikkat çeken sözleri ise gençlere verdiği 'Cezaevlerine özenmeyin, cezaevine girmemek için uğraşın' sözleri oldu... G.'nin röportaj esnasında, hiçbir zaman cezaevinden hoşlanmadığını ve cezaevlerinin özenilecek bir yer olmadığını söylemesine rağmen, birden fazla iddia ile özel harekâtla operasyonla gözaltına alınarak adliyeye sevk edilmesi herkesi şaşırttı” (Sabah, 10 Aralık 2021b).”

MAFYA - MAGAZİN HABERLERİ

Yetişkinlerin %54'ü, gençlerinse %71'i (Statista, 2023b; RTÜK, 2022: 192) haber takibini sosyal medya üzerinden yapmakta, böylece ilgili haberi okumakla kalmayıp o haberlere dair düşüncelerini, yorumlarını yazabilmekte ve paylaşımında bulunabilmektedir. İnsanlar genel olarak bilgi içerikli haberlere ilgi gösterebilir de sosyal medyanın; boş zaman geçirme, günlük kaygılardan arınma, bir haberle ilgili farklı bakış açılarına sahip olma ve diğer insanlarla paylaşım yapma gibi özelliklerini de kullanmaktadır (Becan, 2018). Günümüzde medya kuruluşları haber yayınlarını eş zamanlı olarak sosyal medya üzerinden de gerçekleştirmekte, haberlerin sosyal ağlarda paylaşımını kolaylaştırıcı özel formatlara yer vermekte, kendi takipçilerinden olmayan kullanıcılara ulaşmayı hedeflemekte ve site trafiğini artırıcı haberleri de öncelemektedir (Taşkıran, 2018: 236 – 237). Suç örgütlerine ve örgüte mensup kişilere dair kamuoyunu ilgilendirmeyen, aşk hayatları, mezarları, birbirlerine, siyasilere veya belirledikleri bazı kişi/gruplara karşı yaptıkları tehdit, şantaj, hakaret, uyarı veya güç gösterisi içerikli mafya-magazin türündeki içerikler de ilgi çekmek ve site trafiğini artırmak amacıyla okuyuculara sunulmaktadır. Bu ilginin farkında olan suç örgütü mensupları, kişilere/kamuoyuna duyurmak istedikleri mesajları öncelikle kendi sosyal medya hesaplarından yayınlamakta, hemen akabinde haber sitelerinin ve bunların sosyal medya hesaplarının marifetiyle bu içerikler tekrar dolaşıma girmektedir. Böylece örgüt mensubunun oluşturduğu içerik daha fazla sayıda kişiye ulaşarak etki alanını genişletme olanağına kavuşmaktadır (Bkz. Tablo 3).

Tablo 3

Mafya – Magazin Türü Haberlere Dair Örnekler

“İstanbul'un Mafya Haritası”	...İstanbul'un mafya haritası şöyle: Laleli - Aksaray: Bavul ticaretinden beslenen Rus ve Çeçen mafyası hâkim... Birden çok alanda “hizmet” veren mafya, bunun karşılığını da genellikle “camia içinde” hep birlikte saptıyor. Mafyanın 1998 yılı suç tarifesi şöyle: Tehdit ve korkutma: 25 - 250 milyon lira, Çek senet tahsilatı: “Hasılat” üzerinden %50 komisyon....”(Milliyet, 20 Haziran 1998).
“Mektup Düellosu Kan Kokuyor”	“...A. Ç. ile N. E. arasındaki yazılı çekişme çok ileri gitti. Yeraltı dünyasının mahremiyetini bilenler, “Üzerimize sıçarlar” diyerek isim vermekten kaçınırsalar da, üslubun racona uymadığı konusunda birleşiyorlar. Ağız birliği edercesine, “Bu âlemdede hesaplar uluorta görülmez” diyorlar...”(Hürriyet, 23 Mart 2000).
“ ‘Ağır Abi’lerle Aşk Yaşayan Ünlüler”	“...N. Ş.'nin yeraltı dünyasından T. Ç. ile ilişkisini bilmeyen yok. Türkiye'nin ilk hayali ihracatçılarından olan Ç., ilişkisini gizlemeye çalışıyordu. Ş., “Onunla çok güzel bir aşk yaşadık. Elbette bana baktı. Eğer bunları yapmasaydı zaten hayatımda olmazdı” demişti...” (Milliyet, 6 Ağustos 2009).
“Mafyanın Anıt Mezarı”	... Mezar kahverengi, pahalı mermerden bir bahçe biçiminde. Dikdörtgen mozolenin etrafında sarı yıldızlar dizili, dört yanındaki mermer saksılarda taze çiçekler duruyor. Mozolenin başında ölünün büstü var ama üzeri beyaz bir bezle örtülmüş. Büstün arkasındaki duvarın sağında ‘Q.’ diğer yanında: N. S. yazıyor...”(Birgün, 4 Ekim 2021).
“A. Ç.’den AKP’ye mektup: ‘Kendilerinden talep ediyorum’...”	“...organize suç örgütü liderliğinden hüküm giymiş A. Ç., “Bodrum, Milas ve Marmaris’te bu yaz ne oldu?” başlıklı mektup paylaştı. Twitter hesabından paylaşımda bulunan A. Ç., CHP Genel Başkanı K. K’yı eleştirip iktidara seslendi...” (gerçekgundem.com, 7 Ekim 2021).

SONUÇ

Sosyal medyanın kapsamlı ve etkili yapısı suç örgütü mensuplarının dikkatini bu yöne çekmekte ve bu mecradan bilinçli olarak istifade etmelerine olanak tanımaktadır. Suç örgütü mensupları tarafından profesyonel olarak hazırlanan içerikler bir taraftan bu kişilerin görünürlüğünü artırmakta diğer taraftan da rakiplerine gözdağı verme, tehdit ve güç gösterisi gibi amaçlarını gerçekleştirebilmelerine fırsat vermektedir. Özel olarak kurgulanan ilgi çekici içerikler özellikle günlük yaşamın sıkıntıları veya geçim derdiyle uğraşan, mevcut düzenden hoşlanmayan, baskı ve şiddete maruz kalan sıradan insanlar için bir ilgi odağı haline gelmektedir.

Sosyal medyanın manipülasyona açık yapısı da suç örgütlerinin kurguladıkları içeriklerin etkisini artırabilmek için kullanılmaktadır. Belli amaçları yerine getirmek maksatlı oluşturulmuş trol hesaplar veya sahte (bot) hesaplar aracılığıyla algı yönetimi yapılmakta; bu amaçla içeriklerin güzellemesini yapan, içeriği veya yayınlamayı destekleyen çok sayıda sahte hesap veya yorumdan faydalanılmaktadır. Suç örgütü mensupları ayrıca yayınladıkları içeriklerin etkisini artırabilmek için hem kurguladıkları içeriklerde hem de sosyal medya hesaplarında dini, milli, toplumsal veya kültürel değerlere de yer vermektedirler.

Günümüz popüler kültürünün ilgi çekici unsurlarından biri olan suç temalı hayal ürünü dizi, film, şarkı, klip ve video içerikler de suç örgütü mensuplarının kullandıkları araçlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Suçun karanlık yüzünü örtbas eden, suçu/suçluyu masum ya da haklı gösteren ve suça teşvik eden bu tür içerikler bizzat suç örgütü mensuplarınca da üretilebilmekte ve sosyal medya aracılığıyla yayınlanabilmektedir.

Haber siteleri ve bunların sosyal medya hesapları da suç örgütü mensuplarının amaçlarına alet olabilmektedir. Bu kişilerin birbirlerine, siyasilere veya belirledikleri bazı kişi/gruplara karşı yaptıkları tehdit, şantaj, hakaret, uyarı veya güç gösterisi içerikli paylaşımları, site trafiğini artırmak isteyen habercilerin ilgisi sayesinde ve bunların sosyal medya hesaplarının da marifetiyle hızlıca çok fazla sayıda kişinin gündemine girebilmektedir.

Sonuç olarak sosyal medyanın suç örgütleri tarafından bir tür özendirme aracı olarak bilinçli ve profesyonel olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır. Suç örgütü mensuplarının kurguladıkları sosyal medya içeriklerinde suçun gerçek ve çirkin yüzü, suça bulaşan kişilerin akıbetleri ve suç örgütlerinin

yaşattığı mağduriyetler ile bunların topluma verdiği zararlar, oluşturdukları albenili sunumlar vasıtasıyla maskelenmekte veya gizlenmektedir. Bu durum özellikle kimlik, statü ve maddiyat arayışında olan bilgisiz ve tecrübesiz gençlerin suç örgütlerine ilgisini ve sempatisini artırabilmektedir. Çalışma da yer verilen gazete haberlerinden anlaşılmaktadır ki özellikle gençler suç dünyasının ve suçun sosyal medyada sunulan bu romantik yüzüne aldanmakta ve sosyal medyanın içerik sahipleri ile etkileşimi kolaylaştıran yapısı sayesinde suç örgütlerine kolayca katılım sağlayabilmektedir. Bu nedenle başta gençler ve aileler olmak üzere tüm kamuoyunun bu tür içeriklerin aldatıcı olduğu, suç işlemenin veya bir suç örgütüne dâhil olmanın ağır ve geri dönülemez bedelleri olduğu konusunda farkındalığının artırılması gerekmektedir.

NOTLAR

Araştırma kapsamında haberlerde geçen kişi/örgüt isimleri kısaltılarak verilmiştir. Tablolarda yer alan dizi ve video içeriklerinin tam bağlantı adresleri numaralarına göre kaynakçada yer almaktadır.

KAYNAKÇA

- Arlacchi, P. (1991). *Mafya Ahlakı Kapitalizmin Ruhü*. (B. S. Şener, Çev.) (1.Baskı) İletişim Yayınları.
- Arslan, H. Ve Kırlioğlu, M. (2019). Madde Alt Kültürünün Dile Gelmiş Hâli: Rap Müzik. *Addicta: Türkiye Bağımlılık Dergisi*, 6(3), 821 – 845.
- Aydın, A. F. (2020). Post-Truth Dönemde Sosyal Medyada Dezenformasyon: Covid-19 (Yeni Koronavirüs) Pandemi Süreci. *Asya Studies*, 4(12), 76 – 90.
- Aygen, M., Ve Aygen, R. T. (2021). Devlet, Siyaset Ve Organize Suç Örgütleri: Reis Sedat Peker Örneği. *International Journal Of Social Humanities Sciences Research*, 8(76), 2731 – 2744.
- Becan, C. (2018). Sosyal Medya Bağımlılığının Haber Takibi Motivasyonları Üzerine Etkisi. *Erciyes İletişim Dergisi Akademia*, 5(3), 238 – 256.
- Birgün. (2021). Mafyanın Anıt Mezarı, <https://www.birgun.net/makale/mafyanin-anit-mezari-360845>, Erişim Tarihi 15 Haziran 2023.
- Bovenkenk, F., Yeşilgöz Y. (2000). *Türkiye 'nin Mafyası*. (N. Aykanat Ve H. Tuna, Çev.) (1.Baskı) İletişim Yayınları.
- Bradshaw, S., Ve Howard, P. N. (2018). Challenging Truth And Trust: A Global Inventory Of Organized Social Media Manipulation. The Computational Propaganda Project, 1, 1 – 26.
- Cumhuriyet. (2021) <https://www.cumhuriyet.com.tr/galeri/sedat-pekerin-sozlerinden-sonra-eskiya-dizisindeki-peker-karakteri-kayboldu-1837549>, Erişim Tarihi 30 Ocak 2024.
- Cumhuriyet. (2023). Bir Mafya Üyesi Anlatıyor, https://www.cumhuriyet.com.tr/yazarlar/baris-pehliwan/bir-mafya-uyesi-anlatiyor-2114689?utm_medium=sliderhaber&utm_source=anasayfa, Erişim Tarihi 30 Ocak 2024.
- Cülük, A. (2021). Sosyal Medya, Propaganda Ve Terörizm. G. Sönmez (Ed.), *Türkiye'nin Terörle Mücadelesi: Kavramlar, Örgütler Ve Aktörler* (2.Baskı) İçinde (S. 309 – 339). Türk Akademisi Siyasi Sosyal Stratejik Araştırmalar Vakfı (Tasav) Yayınları.

- Duralı, Ş.T. (2023). *Omurgasızlaştırılmış Türklük*. (10.Baskı). Dergâh Yayınları.
- Egm. (2023). <https://www.egm.gov.tr/kom/organizetanim>, Erişim Tarihi: 20 Haziran 2023.
- Erdin, Ç. (2017). Radikal Selefi Örgütlerin Sosyal Medya Kullanımı: İşid Örneği. *Bilge Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 124 – 130.
- Erjem, Y. Ve Çağlayandereli, M. (2006). Televizyon Ve Gençlik: Yerli Dizilerin Gençlerin Model Alma Davranışı Üzerindeki Etkisi. *C.Ü. Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1), 15 – 30.
- Euronews. (2021). Ap'den Sedat Peker Dosyası: Bir Mafya Lideri Nasıl Youtube Fenomeni Oldu? <https://tr.euronews.com/2021/06/07/ap-den-sedat-peker-dosyas-bir-mafya-lideri-nas-l-youtube-fenomeni-oldu>, Erişim Tarihi 3 Haziran 2023.
- Fırat, M. (2015). Değişim Sürecinde Türkiye’de Organize Suçluluk Üzerine Sosyolojik Bir Araştırma. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 946 – 964.
- Gerçekgündem. (2021). Alaattin Çakıcı'dan Akp'ye Mektup: 'Kendilerinden Talep Ediyorum...', Erişim Tarihi 30 Mayıs 2024.
- Hürriyet. (2000). Mektup Düellosu Kan Kokuyor. <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/mektup-duellosu-kan-kokuyor-39141934>, Erişim Tarihi 15 Haziran 2023.
- Hürriyet. (2004). Son Kabadayıym. <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/son-kabadayıym-264519>, Erişim Tarihi 20 Haziran 2023.
- Hürriyet. (2014). Sana Facebook'un Like'ları Bana Kurşunlar. <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/sana-facebook-un-like-laribana-kursunlar-27628691>, Erişim Tarihi 15 Haziran 2023.
- Hürriyet. (2021). 'Ayrancılar Mini Kolombiya' Çetesine Operasyon! Klip Çekip Yayınlamışlar. (<https://www.hurriyet.com.tr/gundem/ayrancilar-mini-kolombiya-cetesine-operasyon-klip-cekip-yayinlamislar-41815618>), Erişim Tarihi 1 Haziran 2023.
- Irwin-Rogers K., Craig P. (2017). Social Media As A Catalyst And Trigger For Youth Violence, Catch Report. Chrome-

Extension://Efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/Https://Eugangs.Eu/Pdf/05012017/Catch22-Report.Pdf, Erişim Tarihi 29 Ocak 2024.

Kaplan, M. (2020). Terörle Ve Diğer Suçlarla Mücadelede Kolluęun Sosyal Medya Kullanımının Deęerlendirilmesi. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, Uğk Özel Sayısı, 207 – 233.

Karanfil, İ. (2022). Türkiye’de Gangster Ve Trap Hip Hop Müzik: Yeni Nesil Rap Müzięin “Mahalle”Si. *Journal Of Economy Culture And Society*, 66, 55 – 72.

Kartal, A. B. (2018). Uluslararası Terörizmin Değişen Yapısı Ve Terör Örgütlerinin Sosyal Medyayı Kullanması: Suriye’de Daeř Ve Ypg Örneği. *Güvenlik Stratejileri Dergisi*, 14(27), 39 – 77.

Kınay, K., Atalay, G. E. (2021). Sosyal Medyada Trol Hesaplar Ve Algı Yönetimi: Covid-19 Sürecinde Twitter’da Aşı Karşıtlığı. *Medya Ve Kültürel Çalışmalar Dergisi*, 3(2), 56 – 63.

Kürkçü, S., Erendor, M. E. (2022). İnternet Ve Sosyal Medyada Terör Eylemleri: Pkk Örneği. *Terörizm Ve Radikalleşme Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 367 – 396.

Lane J., Ramirez, F. A., Pearce, K. E. (2018). Guilty By Visible Association: Socially Mediated Visibility İn Gang Prosecutions. *Journal Of Computer-Mediated Communication*, 23(6), 354 – 369.

Lokmanoęlu, E., Kurt, İ.B., Kocaaęa, N. (2023). Organize Suç Örgütlerinin Medyayı Kullanma Yeterlilikleri: Yeni Nesil Dijital Mafyalařmada Sosyal Medyanın Rolü. *Premium Sosyal Bilimler E-Dergisi*, 7(36), 1630 – 1642.

Lopez, O. (2020). Guns, Drugs And Viral Content: Welcome To Cartel Tiktok. <https://www.nytimes.com/2020/11/28/world/americas/mexico-drugs-cartel-tiktok.html>, Erişim Tarihi 1 řubat 2024.

Milliyet. (1998). İstanbul'un Mafya Haritası. <https://www.milliyet.com.tr/the-others/istanbulun-mafya-haritasi-5354097>, Erişim Tarihi 15 Haziran 2023.

Milliyet. (2009). 'Ağır Abi'lerle Aşk Yaşayan Ünlüler. <https://www.milliyet.com.tr/galeri/agir-abilerle-ask-yasayan-unluler-36173/1>, Erişim Tarihi 5 Haziran 2023.

Milliyet. (2021). Son Dakika... Sedat Peker Suç Örgütüne Operasyondan Yeni Detaylar Ortaya Çıktı. <https://www.milliyet.com.tr/gundem/son-dakika-sedat-peker-suc-orgutune-operasyondan-yeni-detaylar-ortaya-cikti-6479883>, erişim tarihi 27 haziran 2023.

Önder, M. S. (2022). Terör Örgütlerinin Hashtag Aktivizmi Üzerinden Karşılaştırmalı Sosyal Ağ Analizi. *Liberal Düşünce Dergisi*, (106), 169 – 197.

Patton, D. U., Eschmann, R. D., Butler, D. A. (2013). Internet Banging: New Trends İn Social Media, Gang Violence, Masculinity And Hip Hop. *Computers İn Human Behavior*, 29(5), A54 – A59.

Sabah. (2023). ‘Barış Boyun’ Suç Örgütü Çökertildi! Sosyal Medya Hesapları Korkunç: Gözdağı Vermek İçin. <https://www.sabah.com.tr/galeri/yasam/baris-boyun-suc-orgutu-cokertildi-sosyal-medya-hesaplari-korkunc-gozdagi-vermek-icin>, Erişim Tarihi 18 Haziran 2023.

Sabah. (2021a). Pitbul Çetesinde 8 Kişi Tutuklandı! <https://www.sabah.com.tr/gundem/2021/12/10/pitbul-cetesinde-8-kisi-tutuklandi>, Erişim Tarihi 1 Temmuz 2023.

Sabah. (2021b). “Cezaevine Özenmeyin” Dedi: Çete Operasyonunda Yakalandı. <https://www.sabah.com.tr/yasam/cezaevine-ozenmeyin-dedi-cete-operasyonunda-yakalandi-5781099>, Erişim Tarihi 1 Temmuz 2023.

Statista. (2023). Statista Internet Usage İn Turkey Report. <https://www.statista.com/study/112887/internet-usage-in-turkey/>, Erişim Tarihi 1 Haziran 2023.

Statista. (2023). Statista Social Media İn Turkey Report. <https://www.statista.com/study/112894/social-media-in-turkey/>, Erişim Tarihi 1 Haziran 2023.

Statista. (2023a). Number Of Social Media Users Worldwide From 2017 To 2027. <https://www.statista.com/statistics/278414/number-of-worldwide-social-network-users/>, Erişim Tarihi 1 Haziran 2023.

Statista. (2023b). Share Of Adults Who Use Social Media As A Source Of News İn Selected Countries Worldwide As Of February 2023. <https://www.statista.com/statistics/718019/social-media-news-source/>, Erişim Tarihi 1 Temmuz 2023.

Şener, S., Yiğit, B.N. (2021). Sosyal Medyanın Gençlerin Düşünce Ve Değerlerine Etkisi. *Academic Platform Journal Of Islamic Research*, 5(3), 529 – 553.

Takvim. (6 Mart 2019). Ankara’da 145 Adrese Uyuşturucu Baskını. <https://www.takvim.com.tr/galeri/guncel/ankarada-145-adrese-uyusturucu-baskini>, Erişim Tarihi 3 Haziran 2023.

Taşçioğlu, R. (2011). Türkiye’de Organize Suç Örgütlerinin İtibar Kazanma Girişimlerinin Yazılı Basında Yansıması. Demir, O.Ö, Sever, M. (Ed.), *Örgütlü Suçlar Ve Yeni Trendler*, (Terörizm Ve Sınırşan Suçlar Serisi:4) İçinde (S. 173 – 193). Ankara: Polis Akademisi Yayınları.

Taşdemir, E. (2017). Sosyal Medyada Terör Propagandası: Deaş Örneği. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 5(2), 726 – 752.

Taşkıran, İ. A. (2018). Dijital Gazetelerin Sosyal Medya Stratejileri Ve Sosyal Medyanın Haber Okunurluğuna Etkisi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi (Akil)*, 30, 218 – 240.

Tck. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5237.pdf>, Erişim Tarihi 20 Haziran 2023.

Tdk. <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi 10 Haziran 2023.

Whittaker, A., Densley, J., Moser, K. S. (2020). No Two Gangs Are Alike: The Digital Divide İn Street Gangs’ Differential Adaptations To Social Media. *Computers İn Human Behavior*, 110, 1 – 9.

Yeniçağ. (23 Kasım 2021). Dolar Euro Zirve Yapınca Sedat Peker De Birleşik Arap Emirlikleri’nden Mevzuya Dahil Oldu. Mahzuni Şerif’in Resmini Paylaşarak “Bu Türküyü Dinleyerek Ayağa Kalktım” Dedi. <https://www.yenicaggazetesi.com.tr/yigit-muhtac-olmus-kuru-sogana-dolar-euro-zirve-yapinca-sedat-peker-de-birlesik-arap-emirliklerinden-mevzuya-girdi-488765h.htm>, Erişim Tarihi 14 Haziran 2023.

Yenişafak. (18 Nisan 2023). Barış Boyun Çetesi Ağına Düşürdüğü 40’a Yakın Genci 1 Milyon Liraya Tetikçi Yapmış. <https://www.yenisafak.com/foto-galeri/gundem/baris-boyun-cetesi-agina-dusurdugu-40a-yakin-genci-1-milyon-liraya-tetikci-yapmis-4524115>, Erişim Tarihi 14 Haziran 2023.

Yıldırım, A. (2021). Dijital İletişim Bağlamında Sosyal Medyada Algı Yönetimi: Sahte Hesaplar, Trollük Ve Manipülasyon Üzerine Bir Değerlendirme, Göksu, O. Algı Yönetimi Siyasal Ve Dijital İletişim, Sosyal Medya Ve Kitle İletişimi, İçinde (S.250 – 267). Konya: Nüve Kültür Merkezi & Literatürk Academia.

Youtube. (2023). Deli Yürek 1. Bölüm Tek Part İzle.
https://www.youtube.com/watch?v=Y_AIVXjciek (Erişim Tarihi: 04.07.2023)

Youtube. (2023). Eşkıya Dünyaya Hükümdar Olmaz 1. Bölüm.
<https://www.youtube.com/watch?v=0ocs4QH3Mcc> (Erişim Tarihi: 04.07.2023)

Youtube. (2023). Ezel - Ezel 1. Bölüm | Her İhanet Sevgiyle Başlar.
<https://www.youtube.com/watch?v=QQOreD5wLHo> (Erişim Tarihi: 4.07.2023)

Youtube. (2023). GNG - Semt Çocukları.
<https://www.youtube.com/watch?v=N4QQP8TIXLM> (Erişim Tarihi: 10.07.2023)

Youtube. (2023). Gv X Keskin - Cilet.
<https://www.youtube.com/watch?v=t1L0LfKxrgg> (Erişim Tarihi: 10.07.2020)

Youtube. (2023). Heijan feat. Muti - Hokkabazlar.
<https://www.youtube.com/watch?v=U5P-HA0HNQc> (Erişim Tarihi: 10.07.2023)

Youtube. (2023). [https://www.Heijan & Muti - AYNEN \(Official Video\).](https://www.Heijan & Muti - AYNEN (Official Video).)
[youtube.com/watch?v=2w_cJjnplc](https://www.youtube.com/watch?v=2w_cJjnplc) (Erişim Tarihi: 10.07.2023)

Youtube. (2023). Kabadayı (Yeraltı Âleminin Gerçekleri)
<https://www.youtube.com/watch?v=0ocs4qh3mcc> (Erişim Tarihi: 4.07.2023)

Youtube. (2023). Karadayı 1. Bölüm (Full Hd).
<https://www.youtube.com/watch?v=QJ3gjL7V2mk> (Erişim Tarihi: 04.07.2023)

Youtube. (2023). Katliam 3 (OFFICIAL VIDEO) prod. by Buaka
<https://www.youtube.com/watch?v=c9ENNNJkBbw> (Erişim Tarihi: 10.07.2023)

Youtube. (2023). Kurtlar Vadisi - 1.Bölüm.
<https://www.youtube.com/watch?v=DkAHxvoA2Q8> (Erişim Tarihi:
10.07.2023)

Youtube. (2023). Massaka feat. Cashflow - Hadi gel (OFFICIAL VIDEO)
PROD by: Dadasbeats25.
<https://www.youtube.com/watch?v=Q4YXINlxSoA> (Erişim Tarihi
10.07.2023)

Youtube. (2023). Poyraz Karayel 1. Bölüm - Full Bölüm.
https://www.youtube.com/watch?v=TqJd3E9g_SM (Erişim Tarihi:
04.07.2023)

Yurdakul, D. (2012). *Kabadayılar, Mafya Ve Derin Devlet*. (15.Baskı)
Kırmızı Kedi Yayınevi.

Zavalsız, Y. S., Dağcı, Y. S. (2019) Televizyon Dizilerinin Toplum
Üzerindeki Etkisi (Karabük Örneği). *Çukurova Üniversitesi İlahiyat
Fakültesi Dergisi*, 19(1), 185 – 201.

Atf İçin: Kara, M. (2024). Suç Örgütlerinin Sosyal Medyayı Bir
Özendirme Aracı Olarak Kullanması: Basına Yansıyan Haberler
Eşliğinde Bir İnceleme, *Yeni Medya Elektronik Dergisi*, 8 (3), 509-536.